

§ 35 Ombudsorganisationen för Svenska kyrkan i utlandet

IRENE OSKARSSON:

Ordförande! Jag kan bara konstatera att vi har haft en väldigt bra diskussion i utskottet om de här frågorna. Jag tycker mig höra, att vi i den här talarstolen talar väldigt mycket om våra medlemmars engagemang, engagemang som vi måste kanalisera på ett bra sätt, att vi ska ge förutsättningar för detta, att vi gärna ser yngre människor engagera sig, mer än det som görs idag. Jag har hört detta utifrån de samtal som jag har fört med vänner här, som har jobbat betydligt mer med de internationella frågorna än vad jag själv har gjort. Min enda personliga erfarenhet är alla ungdomar som jag har varit med och jobbat med, som har rest världen runt och som uppskattar Svenska kyrkan utomlands och det jobb som görs. En del av dem har så småningom jobbat där som präst, diakon eller musiker.

Men ska vi hemma veta vad man gör, måste det ju finnas människor som brinner och som kan delge detta. Därför, ordförande, ställde jag mig bakom den reservation som finns till Organisationsutskottets betänkande nummer 1, där vi säger att vi ser att det är en poäng med det motionen skriver. Men vi ser också att man kan se att man avslår densamma, men att kyrkostyrelsen får i uppdrag att finna ytterligare former för att inspirera och förstärka ombudsorganisationen. Jag tror det är en utmaning vi behöver ta. Jag tror inte jag kommer tillbaka mer än i ett betänkande till i den här talarstolen, det är väl bäst att säga det. Det kan ju bli fler. Det handlar inte minst om detta att engagera unga människor, ge förutsättningar för delaktighet, pröva på möjligheterna. De hänger ihop för mig, det näst sista ärendet i Organisationsutskottet och detta. Vi måste få fler som får en plattform. Då behöver vi redskap för det.

Därför bifall till reservationen. Tack.

ANETTE NORDGREN:

Ordförande! Det här är en motion som verkligen har kommit ifrån gräsrotterna, från alla ombud där ute. Efter många möten och diskussioner och ett stort engagemang är det 2 000 ombud som står bakom motion 2016:7. Alla dessa ombud behöver på något sätt känna sig erkända av kyrkan på nationell nivå som den omistliga resurs som de faktiskt är. När motionen skrevs tänkte vi, att kyrkoordningen var den väg man behövde gå, men det kanske inte är det. Vi kan ju ändå inte avslå en motion som har ett så brett stöd. Det skulle faktiskt kännas odemokratiskt.

När man då läser reservationen ser man ju, att det finns andra sätt att göra detta på, andra sätt som kanske gör att någonting verkligen händer. Det behöver det göra. Jag har stor tilltro till att kyrkostyrelsen är den distans som kan hitta vägar för att öka engagemanget, vägar för att ombuden ska få det stöd och det erkännande som de bör ha.

Jag yrkar bifall till reservationen.

MAJ-LIS AASA:

Jag stöder reservationen till utskottets betänkande. Som sagt var, när man har medlemmar i en kyrka och när man är vald att representera dessa medlemmar tycker jag det är jätteviktigt att man lyssnar på dem. Det är jätteviktigt när det är så brett. 13 stiftsråd för stiftsombuden och alla är eniga. Vi måste få synas, höras och få någonting som säger att vi betyder något. Det tas beslut och varje gång du tar ett beslut kan det bli en konsekvens av det beslutet. Bland annat togs det ett beslut att kollekten under påsk inte skulle gå till SKUT mer. Det var någon gång vid

midsommar och markant, markant har kollekten gått ner. SKUT-ombuden ska dra in mycket pengar, de ska inspirera, de ska vara där och hjälpa oss och vara vänner till utlandskyrkan. När man då ser att de känner att de inte ser oss, tycker jag det är jätteviktigt att man börjar fundera på detta. Jag skulle vilja vädja till alla er, att ni följer reservationen. Det är så mycket engagemang, det är så mycket god vilja, och då tycker jag att man kan göra så.

Jag stöder reservationen. Tack.

LEIF NORDLANDER:

Ordförande, ledamöter! Ökat engagemang. Om vi tittar tillbaka några år hade vi lutherhjälpsombud och vi hade SKM-ombud. Jag var djupt engagerad i det senare, SKM, där det fanns tusentals engagerade ombud runt om i landet, liksom det finns för Svenska kyrkan i utlandet. När SKM och Lutherhjälpen försvann blev det en ganska stor förvirring. Var är vår plats nu? Det har återhämtats en del.

När det gäller SKUT och den situationen som man har, inte minst under det här året, är det ytterligare viktigt att vi stöttar ombudsorganisationen och deras arbete. När jag arbetade i utlandskyrkan en gång i min ungdom kom det här intresset och känslan för vad vi kan betyda. Det illustrerades av en tös som hade kommit i problem. Hon hade varit ute och handlat på Oxford Street. Hon kom in och där var en gammal dam som var väldigt krokig och som sa: "Kan ni hjälpa mig och bära ut min väska till busshållplatsen, för jag orkar inte?" Den snälla västgötska flickan bar ut kassen, dock inte vetandes att detta var stöldgods rakt igenom. Hon blev naturligtvis förd till polisen för det här. Slutet på historien var följande. "Ja, Leif, det säger jag, hade det inte varit för körka, då hade jag åkt hem i september. Det blev ett hem för mig."

Sådana engagerade människor finns det runt om i landet och dem ska vi stötta, tycker jag.

Bifall till reservationen.

TOMAS JANSSON:

Ordförande, ledamöter! Svenska kyrkan i utlandet är någonting som jag tror ligger oss alla varmt om hjärtat. Det är ett arbete som uträttas runt omkring i vår värld för vår kyrkas medlemmar som är bosatta utomlands, som är på resa utomlands, som kanske tillfälligt arbetar utomlands eller som bara turistar utomlands. Det är så omvittnat vilken betydelse det hemmet har för dem som kommer och söker sig till SKUT:s lokaler och SKUT:s verksamhet. Som ett stöd för SKUT har det sedan länge funnits i den här ombudsorganisationen ett kontaktnät mellan utlandsförsamlingar och församlingar här hemma i Sverige med dessa SKUT-ombud som nyckelpersoner. Det har bidragit till att stötta utlandsförsamlingarna. Det har bidragit till att stärka SKUT:s närvaro runt omkring i hela vår svenska kyrka här på hemmaplan.

Motion 2016:7 ska tolkas som ett rop på hjälp, ett rop på hjälp ifrån ombuden och ett rop på hjälp ifrån utlandsförsamlingarna, därför att ombudsinstitutionen har försvagats på senare år. Man ber oss om hjälp att bygga detta bättre, starkare, mera fungerande, för att SKUT ska kunna fortsätta att ha en stark position borta och hemma. I utskottet var vi överens om att ett obligatorium så som föreslogs i motionen nog inte är rätt väg att gå. Vi var också överens i utskottet om att SKUT:s arbete och ombudsorganisationens roll är viktigt. Men vi som skrev reservationen tyckte, att vi inte bara kan avslå en motion som så tydligt är ett uttryck för ett rop på hjälp.

Låt oss i stället hantera det på det sättet att vi ger kyrkostyrelsen i uppdrag att finna ytterligare former för att inspirera och förstärka ombudsorganisationen.

Därför vädjar jag om ett stöd till reservationen. Tack.

BISKOP ÅKE BONNIER:

Ordförande! Jag yrkar bifall till reservationen. Vi behöver på olika sätt stärka ombudsorganisationen. Våra ombud behövs både lokalt och i stiftssammanhang och vi behöver brinnande ombud. Ombuden gör ett väldigt, väldigt viktigt arbete och vi behöver finna ytterligare former för att stödja, stärka och fördjupa deras möjligheter att verka hemma. Ombuden ska vara brinnande. Genom att vara det kan de sprida värme, ljus och nya goda eldar för kyrkans internationella arbete och utlandskyrkoarbetet, både ute och hemma. Jag vet av egen erfarenhet hur viktigt det är att känna det här stödet, att känna sig sedd och bekräftad och få möjlighet till fördjupning.

Jag vill därför verkligen vädja om ett beslut som går i enlighet med reservationen.

DAN SARKAR:

Ordförande! Jag vill också yrka bifall till reservationen. Jag förväntar mig att också utskottet kommer att ställa sig bakom reservationen, eftersom utskottet i sina överväganden skriver: "Arbetet med att engagera fler ombud måste i första hand skötas lokalt med bistånd av stiftet, som i sin tur behöver få stöd av den nationella nivån." Men man skriver också: "Det är oroande att utvecklingen av antalet ombud är negativ och hela kyrkan måste ta ansvar för att denna trend bryts." Utskottets ansvar i detta är att bifalla reservationen.

CLAES BLOCK:

Ordförande, ledamöter! Låt mig då säga, precis som Tomas, Irene och Dan Sarkar har sagt, att vi i utskottet har tyckt att det här var en jätteviktig sak. Men att vi på något sätt, som enligt motionen, skulle tvinga pastorat och församlingar att utse ombud tror jag inte är rätt väg att gå. Reservationen säger att vi ska stärka det genom att kyrkostyrelsen skulle ha ett ansvar för det här, men jag tror inte det är rätt väg heller. Jag tror nämligen det är så, att vi ska jobba för att detta ska göras på lokal nivå. Här vet jag, om jag tar Malmö, att vi har många ombud. Vi hjälper och stärker dem på de sätt vi finner. Jag tror vi har tre grupper som vi jobbar med. Det ska komma underifrån. Skulle vi be kyrkostyrelsen eller kyrkomötet eller det ska in i kyrkoordningen om de ideella verksamma i kyrkan, räcker det väl inte med de 377 som är anställda på kyrkokansliet. Då skulle vi behöva ytterligare. Där tror jag vi är överens. Det inte är rätt väg, som det ser ut.

Jag yrkar avslag på motion 2016:7 och på reservationen och bifall till utskottets förslag.

DAN SARKAR (REPLIK):

Nu säger ju inte reservationen att kyrkostyrelsen ska tvinga fram någonting utan finna former för att inspirera och förstärka ombudsorganisationen. Det är just det som är kyrkostyrelsens uppdrag. Det är att se över hur det organisatoriskt ska se ut, för att ett lokalt engagemang ska kunna gynnas att blomstra fram.

CLAES BLOCK (REPLIK):

Nej, det är helt rätt. Det var motionen som ville att vi skulle ha in det i kyrkoordningen. Men på något sätt sa vi då, att det ska vara kyrkostyrelsen som ska agera. Jag tror det är mycket bättre att vi lägger den kraften ute i organisationen, nära där vi behöver det. Det är där det hör hemma och inte att det ska styras centralt ifrån. Det tror jag inte är det bästa. Tack.

DAN SARKAR (REPLIK):

Så vad menar då utskottet med att hela kyrkan ska ta ett ansvar?

CLAES BLOCK (REPLIK):

Jag har inte varit med så länge utan bara sedan 2010, men om inte församlingar och pastorat innefattar hela kyrkan, då måste jag säga att jag är väldigt förvånad, Dan. Är det tydligen bara kyrkokansliet och styrelsen som innefattar alla medlemmar? Jag trodde det var tvärtom, att det var på golvet där vi hade verksamhet och där vi verkligen kan stötta upp den här organisationen. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 76.